

РЕШЕНИЕ

№ 5273

гр. София, 09.10.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 23 състав,
в публично заседание на 21.09.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антоанета Аргирова

при участието на секретаря Емилия Митова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **2251** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба вх.№6698/26.02.2020 г. по регистъра на АССГ на [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място], ул. С. С.“ № 11, вх. Б, ет.2, ап.3, представлявано от управителя Ц. Е. Т., чрез пълномощника му-адв.Т. Т., с която срещу Агенцията по вписванията /АгВп/ е предявен иск с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за осъждане на ответника да му заплати сумата в размер на 1007.50 лева, представляващи претърпени имуществени вреди-заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лева и 7.50 лева- заплатена държавна такса в производството по т.д.№ 20/2020 г. на Окръжен съд – Плевен по оспорване на отказ №20190729111612-2/02.08.2019 г. на АгВп, отменен като незаконосъобразен с Решение №33/19.02.2020 г.

Ищецът твърди, че с Решение т.д.№ 20/2020 г. по описа на Окръжен съд – Плевен е отменен Отказ №20190729111612-2/02.08.2019 г. на Аг. Вп. Твърди още, че в резултат на отменения отказ е претърпял вреди под формата на загуби в размер на 1007, 50 лв., представляващи заплатен адвокатски хонорар в размер на 1000 лева и 7.50 лева- заплатена държавна такса, в производството по т.д.№20/2020 г. на ОС-Плевен. Заявява и искане за присъждане на разноските за исковото производство.

Ответникът- АгВп депозира писмен отговор с вх. №17064/15.05.2020 г. по

исквата молба /ИМ/, с която изразява становище за неоснователност на предявения иск и моли съда да постанови решение, с което да го отхвърли. Заявява искане за присъждане на разноски. При условията на евентуалност прави възражение за прекомерност за заплатения ат ищеца адвокатски хонорар.

В о.с.з. пред АССГ ищцовото дружество не се представлява и не изразява становище по иска.

Ответникът АгВп се представлява от юрк. К., който изразява становище за неоснователност на иска.

Участващият по делото прокурор от Софийската градска прокуратура дава заключение за основателност на иска.

Административен съд София-град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема следното:

От приетите по делото доказателства, съдържащи се в досието на т.д. № 20/2020 г. по описа на Окръжен съд, [населено място] е видно, че със Заявление № 20190618154008/18.06.2019 г., ищецът [фирма] е поискал от АгВп да впише по партида на дружеството промяна в номера на факса на дружеството. по това искане, длъжностно лице при АгВп е постановило отказ № 20190618154008/20.06.2019 г.

[фирма] е оспорило постановения отказ по реда на чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ пред Окръжен съд, [населено място], който с Решение № 102/12.07.2019 г., постановено по т.д. № 153/2019 г. по описа на съда, е отменил Отказ № 20190618154008/20.06.2019 г. и е изпратил преписката на АгВп, ТР със задължителни указания за ново произнасяне по заявлението, след даване на указания на заявителя по реда на чл. 22, ал.5 ЗТРРЮЛНЦ за отстраняване на нередовности на заявлението.

Решението е изпратено служебно на АгВп на 29.07.2019г., съгласно рег. № 20190729092443 по партидата на дружеството. От АгВп служебно е депозирано Заявление А4 с рег. № 20190729111612 по партидата на [фирма].

По заявлението е издаден Отказ № 20190729111612-2/02.08.2019 г. от длъжностно лице в АгВп за вписване на обстоятелствата по Заявление с рег. № 20190729111612. Този отказ е отменен с Решение № 33/19.02.2020 г. по № 20/2020 г. на Окръжен съд-Плевен, Търговско отделение.

По т.д. № 20/2020 г. на ОС-Плевен /л.8/ е приложен договор за правна защита и съдействие от 23.12.2019г, сключен между [фирма] и адв.Т. Т., в който е уговорено и е отразено заплатено в брой възнаграждение в размер на 1000 лв., при подписване на договора.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Искът е допустим-налице са положителните, съотв липсват пречки, свързани със съществуването и упражняването на субективно публично право на иск. Спазено е специалното изискване за процесуална провоспособност по чл.205 АПК-длъжното, постановило незаконосъобразния отказ за вписване на заявени обстоятелства в ТР е от състава на АгВп / чл. 3, ал.1 от ЗТРРЮЛНЦ/, която е юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерството на правосъдието- чл.2, ал.1 и 2 от Устройствения правилник на Агенцията по вписванията. Налице е отменен акт, от което се твърди, че произтичат вредите.

Разгледан по същество, искът е основателен, по следните съображения:

Съгласно чл.203 АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия

или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Правната квалификация на иска е по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ, вр.чл.28, ал.2 ЗТРРЮЛНЦ.

Съгласно чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като когато вредите са причинени от незаконно действие или бездействие, незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение.

Фактическият състав на правото на обезщетение за вреди, включва следните елементи: вреда, незаконен акт, действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност; причинна връзка между вредата и акта, действието и/или бездействието.

Заявената искова претенция за обезвреда произтича от отмяната на Отказ №20190729111612-2/02.08.2019 г. на Аг. Вп., като незаконосъобразен с влязъл в сила съдебен акт.

Дейността по вписване в търговския регистър е регламентирана в чл. 22 и следващите от ЗТРРЮЛНЦ, като отказът от вписване подлежи на обжалване пред окръжния съд по седалището на търговеца.

В съотв. с изричната норма на чл. 28, ал.2 от ЗТР, АгВп отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията, по реда на ЗОДОВ. Следователно от една страна е налице акт, издаден в регистърно производството с охранителен характер - едностранно и безспорно, целящо да осигури съдебно съдействие на търговци за вписване на подлежащи на вписване обстоятелства и за обявяване на подлежащи на обявяване актове, а от друга страна, актът издаден в това производство законодателят е приравнил на административен, доколкото вредите от незаконосъобразността му се претендират по реда на чл.1 от ЗОДОВ. Следователно отказът за вписване в търговския регистър не е проява на административна дейност и не се постановява от административен орган в изпълнение на нормативно възложени му правомощия, но е приравнен на административен акт по силата на чл. 28, ал.2 от ЗТР. На основание чл. 203 от АПК исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на глава единадесета „Производства за обезщетения“. Следователно налице е първата предпоставка за реализиране на отговорността по ЗОДОВ: отменен по съответния ред акт, приравнен на административен акт.

Втората предпоставка за възникване на правото на обезщетение е наличието на вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени и/или неимуществени/. След като имуществената сфера на ищеца е засегната, като е намаляла със сумата, заплатена като адвокатски хонорар и държавна такса в съдебното производство по обжалване на властническия акт, то тази предпоставка също е осъществена. Размерът на претърпените вреди е доказан, в съответствие с писмените доказателства, приложени по търг. дело № 20/2020 г. по описа на ОС-Плевен. Ищецът е упражнил правата си посредством упълномощен от него адвокат с нарочно пълномощно /л.9 по т. д. № 20/2020 г. по описа на ОС-Плевен /, като за осъществената защита е заплатил адвокатско възнаграждение по сключен договор за правна защита и съдействие в размер на 1000 лева. Заплатена е и

дължимата се държавна такса в размер на 7,5 лева. Така заплатените адвокатско възнаграждение и държавна такса представляват имуществена вреда, която следва да бъде обезщетена чрез уважаване на предявения иск по чл. 1, ал. 1 от АПК. / Решение № 707 от 17.01.2019 г. по адм. д. № 9828/2018 г., III отд. на ВАС; Решение № 7393 от 17.05.2019 г. по адм. д. № 9730/2018 г., III о. на ВАС/.

Следва да бъде посочено, че на съдебния състав му е известно, че практиката на Върховния административен съд по този въпрос е противоречива, като това противоречие не е преодоляно към настоящия момент чрез постановяване на ТР или чрез уеднаквяването ѝ в съответното отделение на ВАС, съобразно предметната му компетентност.

Обратното на изложеното по-горе становище, а именно за неоснователност на иска, е застъпено в Решение № 14014 от 21.10.2019 г. по адм. д. № 4617/2019 г., III отд. на ВАС ; Решение № 4328 от 22.03.2019 г. по адм. д. № 8764/2018 г., III отд. на ВАС; Решение № 11516 от 29.07.2019 г. по адм. д. № 11962/2018 г., III отд. на ВАС и Решение № 38 от 6.01.2014 г. по адм. д. № 932/2013 г., III о. на ВАС. Аргументирано е с предмета и характера на предявената претенция- адвокатски хонорар, платен в гражданско съдопроизводство, за което било неприложимо производството по чл. 1, ал. 1 по ЗОДОВ. Не всеки адвокатски хонорар, всяка сторена разноска представлявала вреда. Съгласно чл. 8, ал. 3 ЗОДОВ, във вр. с чл. 28, ал. 2 ЗТРРЮЛНЦ, когато закон или указ е предвидил специален начин на обезщетение, този закон не се прилага. В случая такъв ред бил налице, тъй като се претендирало обезщетяване на причинени имуществени вреди, произтичащи от отменен отказ на длъжностно лице по регистрацията в съдебното производство по отмяната му, изразяващи се в заплатено адвокатско възнаграждение, които представляват сторените от страната разноски в спорното производство. Постановяването на акт от несъдебен орган, подлежащ на оспорване пред съд, по предвиден в закона процесуален ред, отричал приложението на чл. 541 ГПК. Специалният закон- ЗТРРЮЛНЦ не препращал към разпоредбите на чл. 530 и сл. ГПК, а уреждал процесуалния ред по чл. 274 - 279 ГПК, по който следва да се осъществи контрол върху акта на длъжностното лице по регистрацията.

С оглед предмета на обжалване в производството пред окръжния съд се разглеждала правилността на постановен от извънсъдебен орган отказ, който като последици има правораздавателен /правопроменящ ефект/. За разлика от производството по вписване - чл. 19, ал. 1, чл. 21 от ЗТРРЮЛНЦ, което е едностранно, безспорно производство, производствата по обжалване - чл. 25, търсене на отговорност - чл. 28 и търсене на защита срещу вписано обстоятелство - чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ нямали такъв характер и в тях следва да се конституира ответник, който евентуално и да носи отговорност за разноски.

В случая разноските, направени в хода на търговско или гражданско производство не представлявали вреди по смисъла на чл. 28, ал. 2 ЗТРРЮЛНЦ, нито по смисъла на ЗОДОВ. Налице бил процесуален ред, по който може да се реализира правото на възстановяване на платени суми, изразяващи се в заплатено адвокатско възнаграждение и дължимата се държавна такса в производството по обжалване, определен в чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ. Отказът подлежал на обжалване пред окръжния съд по седалището на търговеца или юридическото лице, като съдът разглеждал жалбата в състав от един съдия в закрито заседание по реда на глава двадесет и първа "Обжалване на определенията" от Гражданския процесуален кодекс. Решението на съда подлежал на обжалване в 7-дневен срок от съобщаването му пред съответния

апелативен съд, чието решение е окончателно. При този процесуален ред, нямало основание за възстановяване на заплатеното адвокатско възнаграждение в посоченото производство чрез исковата защита, основано на принципа на отговорността за вреди.

АССГ, в този му съдебен състав, споделя първото становище, като допълнително излага, че висящият правен спор попада и в хипотезата на чл. 6, § 1 вр. чл. 13 от Европейската конвенция за защита правата на човека в неговия гражданско-правен аспект, доколкото касае обезщетение за вреди от незаконосъобразен акт на администрацията. Терминът "граждански" има автономно значение по Конвенцията. Съгласно подхода си по делото К. срещу Германия, при определяне дали се прилага чл. 6, Съдът разглежда единствено характера на правото или задължението, предмет на делото.

Освен това в юриспруденцията на Съда правото на обезщетение от държавата за вреди в резултат от нейни незаконосъобразни действия / при това независимо дали са осъществени от административен или друг държавен орган или длъжностно лице/ е прието за гражданско, въз основа на имуществения му характер. Под права и задължения в чл. 6 се има предвид такива, които са признати от вътрешното право, независимо дали са защитени от Конвенцията /В този смисъл Х., О'Б., У., Б., Б., Право на Европейската конвенция за правата на човека, С. Н. АД, 2015/. Както правото на съдебни разноски /признато и по АПК, и по ГПК/, така и правото на обезщетение за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на АгВп, са признати от вътрешното право.

В момента, обаче, разпоредбата на чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ и трайната съдебна практика на гражданските съдилища не представляват ефективно вътрешноправно средство за защита в случаите на заварени правоотношения, а именно при приключили съдебни производства по обжалване отказите за регистрация в Търговския регистър. Константно разноските в производствата пред гражданските съдилища не се присъждат с мотиви, че се касае за едностранно охранително производство. В този смисъл е трайната практика на търговските състави на окръжните съдилища / Решение № 7243 от 29.09.2016 г. на СГС по в. гр. д. № 2209/2016 г.; Определение №223/01.05.2017 г. на САС по ф.д.№5741/2016 г.; Решение № 1293 от 15.07.2019 г. на СГС по т. д. № 1263/2019 г.; Решение № 684 от 11.12.2019 г. на ОС - Пловдив по т. д. № 1039/2019 г. и др. /.

Следователно, обстоятелството, че ищецът принципно е имал възможност да претендира разноските в производството по чл.25 ЗТРРЮЛНЦ, при разгледаната по-горе съдебна практика и вътрешноправна уредба, включително и в конкретния случай, не представлява гаранция за това, че той е разполагал с достъп до съд и с ефективно правно средство за защита на своите имуществени права, попадащи в обхвата на защита по ЕКПЧ. При това следва да се има предвид, че под "ефективни/ефикасни средства за защита" практиката на Европейския съд по правата на човека има предвид както съществуващата вътрешноправна нормативна уредба, така и трайната съдебна практика. Правото на ефективен достъп предполага, че има последователна система, регламентираща сезирането на съд, която е достатъчно сигурна от гледна точка на изискванията си страните по съдебни производства да имат ясна, практическа и ефективна възможност да се обърнат към съд. В случая ищецът има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд и в тази връзка следва да има на разположение ефикасни вътрешноправни средства за защита на претендираното от него право.

Ето защо, в конкретния случай ефективното средство за защита е именно искът по чл. 1 ЗОДОВ, вр. по чл. 28, ал.2 ЗТРРЮЛНЦ.

С решенията на окръжните съдилища, с които се отменят откази на длъжностните лица по регистрацията към ТР, не се присъждат направените по жалбата разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение, въпреки че са поискани от жалбоподателя в процесния случай /л.7 от т.д. №20/2020 г. на ОС-Плевен, доказателствата по което са прието в исковото производство/. Независимо от препращането на чл. 25, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ към реда по глава двадесет и първа на ГПК „Обжалване на определенията“, инстанционният контрол върху актовете на длъжностните лица по регистрацията пред окръжния съд и пред апелативния съд, се осъществява в едностранно производство. В това производство липсва насрещна страна по смисъла на чл. 26 ГПК, която да понесе съдебните разноски от неоснователно повдигнат съдебен спор на основание чл. 78 във връзка с чл. 278, ал. 4 ГПК. /В този смисъл определение № 201/11.03.2010 г. на ВКС 11 т.о. по ч.т.д. № 850/2009 г. и определение № 223/01.05.2017 г. на САпС по ф.д. № 5741/2016г./

Разноските в производствата пред гражданските съдилища не се присъждат с мотиви, че се касае за едностранно охранително производство. В този смисъл е трайната практика на търговските състави на окръжните съдилища.

Следователно, обстоятелството, че ищецът принципно е имал възможност да претендира разноските в производството по чл.25 ЗТРРЮЛНЦ, при разгледаната по-горе съдебна практика и вътрешноправна уредба, включително и в конкретния случай, не представлява гаранция за това, че той е разполагал с достъп до съд и с ефективно правно средство за защита на своите имуществени права, попадащи в обхвата на защита по ЕКПЧ. Единственият вариант за компенсация пред дружеството, обжалвало незаконосъобразен отказ на длъжностно лице по регистрацията към ТР, който е отменен, е чрез иск по реда на ЗОДОВ срещу АгВп, защото тя отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията по реда на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/. При промяната в нормативната уредба, каквато в случая е налице с приемането на чл. 28, ал.2 от ЗТРРЮЛНЦ, следва да се приложи новата разпоредба на закона, която предвижда, че в обхвата на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е включена и тази произтичаща от вреди, причинени на физически или юридически лица от незаконосъобразни действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията по ЗТРРЮЛНЦ. В тази връзка без значение е дали издадените актове на длъжностните лица по регистрацията могат да се определят като административни актове. Достатъчно е, че за целите на извъндоговорната отговорност на държавата са приравнени на такива. Ето защо, в конкретния случай ефективното средство за защита е именно предявеният иск по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, вр.чл.28, ал.2 ЗТРРЮЛНЦ.

Налице е и пряка причинна връзка, между издадения незаконосъобразен отказ и настъпилата вреда.

Действително, съгласно чл. 25 от Закона за адвокатурата, адвокатът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно, като е длъжен да защитава правата и законните интереси на клиента си по най-добрия

начин. Това, че заплатеното възнаграждение почива на договорно основание /чл.40, ал.2 от ЗА/ - договор за правна защита и съдействие, който по своя характер е договор за поръчка, не разкъсва пряката причинна връзка. Договорът има за единствено свое фактическо основание консултация и процесуално представителство при обжалване на посочения отказ на АгВп. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване му пред съда е израз на нормалната грижа на засегнатото лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за накърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл. 36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издадения отказ на длъжностните лица по регистрацията от състава на ответника и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно за да се защити по надлежния ред срещу незаконосъобразния отказ на ответника. Ето защо няма как връзката между заплатения хонорар на адвоката за защита по това дело и отменения като незаконосъобразен отказ да не е причинно-следствена.

По изложените съображения, АССГ, II о., 23^{-ти} състав намери иска за основателен.

При този изход на спора, своевременно заявеното искане на ищеца за присъждане на разноски следва да бъде уважено- чл.10, ал.3 ЗОДОВ. Доказаните разноски по делото са общо в размер на 1025 лева-25 лева заплатена държавна такса и 1000 лева заплатено възнаграждение за защита осъществена от един адвокат. Предвид фактическата и правна сложност на делото, проведеното едно о.с.з. и проявената процесуална активност на адвоката-пълномощник на ищеца, съдът намери възражението на ответника за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение за основателно-чл.78, ал.5 ГПК, вр.чл.144 АПК и го намалява до минималния размер, установен в чл.8, ал.1, т.1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а именно 300 лева.

По изложените съображения, Административен съд София-град, Второ отделение, 23-ти състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, вр. чл 28, ал.2 от ЗТРРЮЛНЦ, Агенцията по вписванията да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място], ул. С. С.“ № 11, вх. Б, ет.2, ап.3, представлявано от управителя Ц. Е. Т., сумата в размер на 1007.50 /хиляда и седем лева и петдесет стотинки/ лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди от отменен Отказ №20190729111612-2/02.08.2019 г. на Агенция по вписванията, изразяващи се в заплатено адвокатско възнаграждение и държавна такса в съдебното производство пред Окръжен съд-Плевен по оспорване на отказа.

ОСЪЖДА, на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, Агенцията по вписванията, да заплати [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в

[населено място], ул. С. С.“ № 11, вх. Б, ет.2, ап.3, представлявано от управителя Ц. Е. Т., сумата в размер на 325 /триста двадесет и пет/ лева, разноси за първоинстанционното съдебно производство.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните и СГП чрез изпращане на преписи от него.

СЪДИЯ: